

Tomasz WICHERKIEWICZ, dr hab. prof. UAM

Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu
Wydział Neofilologii, Katedra Orientalistyki
Pracownia Polityki Językowej i Badań nad Mniejszościami
(*visiting profesor w Hokkaido University Slavic-Eurasian Research Center*)

Sapporo-Poznań, 4 lutego 2019 r.

RECENZJA rozprawy doktorskiej
mgra ARTURA JABŁOŃSKIEGO
pt *Literacka narracja Jana Rompskiego o narodzie kaszubskim*

Przedstawiona do recenzji rozprawa doktorska autorstwa mgra ARTURA JABŁOŃSKIEGO, napisana pod kierunkiem pani prof. dr hab. Jolanty TAMBOR, nosi tytuł *Literacka narracja Jana Rompskiego o narodzie kaszubskim*.

Wydruk pracy liczy ogółem 160 stron. Rozprawa podzielona jest na 5 rozdziałów, opatrzona *Wstępem* i *Zakończeniem*, *Bibliografią* (obejmującą też wyróżniony *Wykaz czasopism wykorzystanych w pracy*, oraz 210 pozycji, w pokaźnej przewadze polsko- i kaszubskojęzycznych, przy czym te ostatnie to głównie źródłowe tekstu literackie), i *Indeksem osób*.

Rzuca się w oczy brak jakiegokolwiek streszczenia (w tym wymaganego ustawowo streszczenia w języku angielskim), co stanowi formalne uchybienie, wymagające poprawy. Napisanie takie streszczenia pozwoli(łoby) Autorowi spojrzeć na całość swojej rozprawy, która momentami sprawia wrażenie nie dość spójnego ciągu treści.

Niezwykle ważkim uchybieniem – z punktu widzenia zarówno formalnego, jak i merytorycznego – jest brak określenia w pracy dyscypliny lub dyscyplin, paradygmat(y) której/których stosował Autor przy opisywaniu i analizowaniu tytułowej *Literackiej narracji Jana Rompskiego o narodzie kaszubskim* – trzy frazy bowiem tego tytułu wskazywałyby intuicyjnie na podejście odpowiednio literaturoznawcze, literacko-biograficzne, etnosocjologiczne. Zakładałbym zatem, że praca jest interdyscyplinarna (bo na pewno nie transdyscyplinarna), ale brak w tym względzie wyjaśnień, objaśnień i umiejscowienia się samego Autora. Dopiero informacja uzyskana od p. Promotor prof. dr hab. Jolanty Tambor

wskazała na językoznawczy charakter tej pracy. Od razu muszę jednak wskazać na niemożność oceny większości tekstu rozprawy w obecnej jej postaci i zawartości z punktu widzenia dyscypliny, jaką jest językoznawstwo, wraz z jego sub- i interdyscyplinami. Konieczne jest zatem precyzyjne określenie fundamentów metodologicznych i praktycznego umiejscowienia całości rozprawy w którymś z paradygmatów naukowych. Biorąc pod uwagę przeanalizowaną całą rozprawę, sugerowałbym jednak podejście interdyscyplinarne, a zakładana analiza i opis świadomości językowej i tożsamości autora, jakim jest Jan Rompski, oraz wpływu jego twórczości na świadomość językową i tożsamość otoczenia i odbiorców jego dzieła, wymaga jeszcze znacznego przekonstruowania rozprawy. Wydaje się, że pracy całej powinien jeszcze przyjrzeć się – krytycznie i konstruktywnie zarazem – specjalista w zakresie literaturoznawstwa, by podpowiedzieć Autorowi, jak wątki i fragmenty ściśle literaturoznawcze bardziej zinterdyscyplinaryzować (co zdaniem recenzenta właściwsze); albo ewentualnie wykorzystać w dyskursie socjolingwistycznym (?), lingwistyki tekstu (?), antropologii lingwistycznej (?) – taka decyzja (aczkolwiek konieczna, jak się zdaje) należy do pp. Autora i Promotorki.

Widocznym bardzo niedostatkim jest również brak poświadczonych źródłami zapoznania się Autora z dziełami nauki światowej – w tym głównie angielskojęzycznej. Międzynarodowa akademia w ostatnich latach aż pęcznieje od publikacji dotyczących zagadnień takich, jak Language, Nation, Nationalism, Ethnicity, Identity, Sociology of Language, Literacy, Language ideology – oraz wszelkich między nimi interrelacji. Odniesienia do co najmniej najważniejszych nich muszą się znaleźć w pracy pretendującej do analizowania „narracji o narodzie” z perspektywy i językoznawczej, i literaturoznawczej, i kulturoznawczej. Tymczasem recenzowana rozprawa z międzynarodowych cytuje prace: Fishmana z 1983 r. (bez podania str.) i Jenkinsa z 1996 r. (bez podania str.), oraz ... np. Andersona, ale tego ostatniego już wyłącznie za pośrednictwem prac A. Kłoskowskiej¹ i E.

¹ Tu błędy w *Indeksie osób*: Anderson Benedict indeksowany jest na str. 13 i 27, występuje zaś na str. 12 i 24.

Gellnera (1991), którego ... brak w Bibliografii ². Są jeszcze angielskojęzyczne prace kaszubologiczne: Majewicz 1986 (bez podania strony odniesienia - zakładam zatem, że Autor sugeruje czytelnikom i recenzentom za każdym razem konieczność zapoznawania się z całością cytowanych tekstów) oraz Iskierski & Latoszek 1995 – cytowani w ogóle niepoprawnie. Ponadto, w jednym miejscu jest cytowana (ogólnie jako całe źródło) niemieckojęzyczna monografia Porębskiej (2006), oraz jako tekst źródłowy – Ceynowy (1843). Ani kaszubologia, ani tym bardziej studium oparte na badaniu etniczności w kontekście literatury europejskiej mniejszości językowej, jaką są Kaszubi (nie wchodzimy tu w ogóle w głębszą dysputę terminologiczno-prawną, „kim są Kaszubi” i „czym jest kaszubszczyzna”), bez wykazanej orientacji i znajomości tendencji oraz metodologii w badaniach międzynarodowych obyć się nie może.³ Jeśli już mowa w recenzji o znajomości literatury przedmiotu/-ów (wymagana ustawowo „ogólna wiedza teoretyczna Kandydata w danej dyscyplinie naukowej”), to powinna ona być demonstrowana bezpośrednio, a nie poprzez re-cytowania z znacznie już przerobionych interpretacyjnie opracowań pośrednich. Najczęściej w tym kontekście recenzent zwrócił uwagę na korzystanie z opracowania A. Kłoskowskiej (2012), za którą cytuje się m.in. Andersona i Deutscha; Meineckego (1928) z kolei cytuje się za Labudą (1995), Smitha (1989) za T. Wicherkiewiczem (2014), M. Czaplńskiego (2002) za J. Tambor (2008), za tąż także D. Heimesa i U. Weinreicha (nie wiadomo jednak, które ich dzieła), K. Ziembę (2005) za G. Czerwińskim (2018), za nim także E. Prokop-Janiec (2005), Greenblatta (1990) za Markowskim (2006), Delbarda (1999) za Kasperskim (2014), White’a (1998) za Rybicką (2006), „podpowiedzi” J. Olneya cytowane są za J. Gunn (2009) ... Można dyskutować, czy taka droga dociekań badawczych „na skróty” rzeczywiście „wykazuje (...) umiejętność samodzielnego prowadzenia pracy naukowej”.

Wydaje się, że swego rodzaju metanaukowego „pozycjonowania / określenia (się)” wymaga również stosunek Autora do opisywanych fragmentów kaszubskiej rzeczywistości

² Za to reprodukuje się w *Indeksie osób* – również na błędnie podanych str. 13 i 27, zamiast 12 i 24.

³ Minimum byłoby zapoznanie się i wykorzystanie częstych ostatnio publikacji o charakterze kompendiów danej dyscypliny (*Handbook of ...*, *Textbook of ...*, *Key topics of ...* z nazwami uznanych akademickich wydawnictw naukowych)

kulturowej, etnicznej, socjo- i etnolingwistycznej, a nawet (glotto)politycznej. Powszechnie wszakże znane jest zaangażowanie Autora w sam ruch kaszubski, w działania na rzecz etnicznego i politycznego upodmiotowienia (się) Kaszubów i kaszubszczyzny, a nawet „kaszubskości”. Artur Jabłoński jest też i twórcą literatury kaszubskiej, by przytoczyć tu najbliższe choćby w czasie pisania tej recenzji geograficznie źródło – Schramke (2016: 150-151): „Noteworthy are also two books by Artur Jabłoński: *Namerkôny* (Jablonsczy, A. 2013. Gdiniô: Wydawnictwo Region) and *Smùgã* (Jablonsczy, A. 2014. Gdynia: Wydawnictwo Region) ⁴ - co pokazuje, że ma w tej literaturze trwałą już pozycję.

Taka wszechstronność działań i dokonań Autora zasługuje na uznanie – ale musi też zostać uwzględniona i unaoczniona w jego dyskursie na tematy badawcze, które bezpośrednio tych pozostałych jej aspektów dotyczą. Oczekiwałbym zatem przedstawienia wstępnego, oraz w miarę możliwości odnoszenia się i w toku samych rozważań dysertacji do owych innych dziedzin działań Doktoranta – acz znowu: decyzja o jej wymiarze należy do pp. Autora i Promotorki.

Rozprawa będąca przedmiotem niniejszej recenzji pisana jest bogatym i poprawnym językiem, co wszakże nie dziwi, uwzględniając artystyczne wątki w *curriculum* jej Autora. Przekonująca jest też ogólna struktura pracy – tytuły jej kolejnych głównych rozdziałów obiecują wprowadzenie i analizę najważniejszych aspektów omawianej twórczości Jana Rompskiego: 1. *Wspólnoty narodowej*, 2. *Języka*, 3. *Tożsamości*. Rozdział IV zapowiada omówienie *Literatury kaszubskiej*, V zaś – sedno rozprawy: omówienie *Jana Rompskiego opowieści o narodzie*. Struktura to bardzo poprawna i sugerująca zwięzłość, acz dość pełne spojrzenie i perspektywę „oryginalnego rozwiązania problemu naukowego”.

⁴ (...) *The first one is an interesting novel of manners, with the action starting in the 1960s and leading up to the 2060s; it also contains fantastic elements (souls as birds) and a daring erotic moment. [This erotic moment is based on the short story Jastra written by A. Jabłoński for the Jan Drzeżdżon (...) Prose Competition of 1998, where it won the 2nd prize and was later published in the anthology Kaszëbskô nôterà (2001)]. The second one, the winner of Jan Drzeżdżon (...) Prose Competition in 2013, is a mystery-thriller novel, with psychological elements, audacious erotic moments and well-written naturalistic portraits and descriptions.* - Schramke, G. 2016. "The Most Recent Kashubian Literature: The Situation Today, Achievements and Tasks for the Foreseeable Future", w: K. Abe (red.) *Perspectives on Contemporary East European Literature: Beyond National and Regional Frames / Slavic Eurasian Studies* 30: 150-151.

Już pod koniec krótkiego *Wstępu* znajdujemy bardzo ubogą, a zatem pozostawiającą nie tylko niedosyt, ale i rażącą powierzchownością refleksję Autora o dyskursie nt. etniczności/narodowości, opartą jedynie na pracach Ossowskiego (1967) i Dołowy-Rybińskiej (2013). Metodologicznie i źródłowo solidniej osadzony powinien być przecież wewnętrzny dla omawianej pracy wewnętrzny dyskurs wokół wyborów identyfikacji Jana Rompskiego (szkoda, że akurat w jego nazwisko pojawiają się w tekście literówki) na w kwestiach kluczowych: świadomości i statusu grupy. Brak zaś zupełnie zapowiedzi rozważań o charakterze językoznawczym: socjolingwistyki (w tym historycznej) postaw językowych, ideologii językowych, modeli wielojęzyczności osadzonych w modelach wielokulturowości kaszubskiej. Te kwestie później się pojawiają. Błądzimy jednak przez sporą część rozprawy szukając jej kluczowego paradygmatu (lub paradygmatów).

W końcowym fragmencie *Wstępu* z kolei pojawia się kolejny problem świadczący o brakach warsztatu metodologiczno-bibliograficznego pracy. Autor wzmiankuje tam, prawie tylko w formie podziękowania: „W trakcie zbierania materiału do doktoratu, moje wstępne spostrzeżenia i uwagi, które tutaj rozszerzam i uściślam, mogłem opublikować m.in. w czasopiśmie *Slavia časopis pro slovanskou filologii* (za co jestem wdzięczny dr. Tomaszowi Derlatce)”. Chodzi tu zapewne o artykuł A. Jabłońskiego (2015)⁵, który właściwie w całości wkomponowany (by nie rzec – z niewielkimi zmianami wklejony) jest w strukturę omawianej rozprawy – jako jej rozdział 5.4. „*Děchù w kròj lece Weletów*” – *wizja romantyka*. Dlaczego pozycji tej brak w bibliografii? Należy ten brak bezwzględnie uzupełnić, by uniknąć niejasności w kwestiach autocytowania. Zastanawia w tym kontekście dość krytyczna uwaga Autora o swoich innych publikacjach: „W formie publicystycznej, z myślą o popularyzacji tematu, dzieliłem się niektórymi wątkami z tej rozprawy m.in. w kaszubskojęzycznym periodyku *Zymk*, w internetowym czasopiśmie *Skra*, w kwartalniku *Stegna*, będącym literackim dodatkiem do miesięcznika *Pomerania* oraz w eseju mojego zatytułowanym *Kaszubi. Wspólnota narodowa*”. Może aby uniknąć podobnych zaskakujących odkryć, jak w

⁵ Jabłoński, A. 2015. „Děchù, w kròj lece Weletów / zarzekłech bůdzec òtroków... – Jan Rompski i romantyzm”, *SLAVIA „časopis pro slovanskou filologii* 84/2: 142-151

przypadku artykułu ze *SLAVII* 2015, warto i te „formy publicystyczne” w bibliografii umieścić, zwłaszcza że Autor nie unika cytowania publikacji (np. internetowych), których wartość jest przede wszystkim popularnonaukowa. Już bowiem w rozdziale 5.5. „*Wurvanô spjéva*” – powieść *jak życie* trafiamy znowu na nagromadzenie myśli i sformułowań bardzo podobnych do tych z artykułu opublikowanego on-line w czasopiśmie *Skra*⁶.

W samym tekście rozprawy, pisanej dobrą polszczyzną i właściwie ustrukturyzowanej, ciekawość wywołuje już na str. 8 zapowiedź Autora: „Nie będzie to jednak próba wpisania koncepcji Jana Rompskiego i ideowo-literackiej grupy Zrzeszyńców, do której należał, w jakiegokolwiek teorii narodowe: ani te dawne, ani terażniejsze.”

Można się zgodzić, że praca, a dokładniej jej rozdział V (str. 67-136), próbę taką stanowią – czytelnik jest dość dokładnie zaznajomiony z „wyobrażeniem autorskiego spojrzenia pisarza na zagadnienie (...), ewentualną próbą zrekonstruowania wyborów Jana Rompskiego w procesie tworzenia własnego poglądu na zagadnienie narodu kaszubskiego”. Pewną zapowiedź „takiego ujęcia” stanowi powołanie się na „pracę Dominiki Kanieckiej, poświęconą Augustowi Šenoi, pisarzowi chorwackiemu”. Bardzo szkoda, że nie dowiadujemy się więcej o metodologii tej pracy; z tytułu wynika, że Kaniecka (2014) stara się *Opowiedzieć naród. Chorwackość według Augusta Šenoi ...* Ale czy Jabłoński opowiada kaszubskość Rompskiego dokładnie tak, jak Kaniecka opowiada chorwackość Šenoi? Czy czytelnik (w tym recenzent) ma sobie sam na to pytanie odpowiedzieć, zapoznając się przedtem z całą lekturą Kanieckiej? Ponowna wątpliwość: jakie stąd wnioski i jaki problem naukowy w dyscyplinie językoznawstwo? Dlatego znowu wraca pytanie wyrażone już przez recenzenta wcześniej: w jakiej dyscyplinie badawczej porusza się Autor, jakimi paradygmatami operuje – czy obfitość dociekań i prowadzenie ich często w nurcie literaturoznawczym nie wymagałyby spojrzenia co najmniej interdyscyplinarnego (np. w ramach studiów mniejszościologicznych) oraz konsultacji, opinii literaturoznawców? Wydaje się bowiem, że główny trzon rozprawy doktorskiej spełnia ustawowy wymów „oryginalnego

⁶ Jabłoński, A. 2018. „Wurvanô spjéva” – najnowsza powieść w języku kaszubskim”, *Skra – pismiono ò kulturze* 1.02.2018 [<https://pismiono.com/wurvano-spjeva-najnowsza-powiec-w-jezyku-kaszubskim/> - dostęp 4.02.2019]

rozwiązania problemu naukowego”. Warsztatowo-językowe uchybienia widoczne są gdzie indziej w pozostałych rozdziałach, czasem brakuje źródeł dla poparcia wysuwanych tez, np.:

- *Wśród wspomnianych już czynników obiektywnych (zewnętrznych), istotne były: 1) coraz powszechniejsza umiejętność czytania i pisanie, co było efektem polityki szkolnej; 2) stworzenie przez administrację możliwości kariery w wojsku bądź w urzędach; 3) prestiż protestanckich instytucji kościelnych w państwie pruskim.*
- *W drugiej kolejności, w sposób systemowy, poprzez edukację szkolną i instytucje takie, jak Państwowe Gospodarstwa Rolne, wpływ na zmianę stosunku do ojczystej ziemi i postrzegania (rozróżniania) pojęć „ojczyzny prywatnej” i „ojczyzny ideologicznej”, miała ideologia komunizmu i socjalizmu.*
- *Religia – katolicyzm – odcisnęła swe osobne piętno na kaszubskiej tożsamości.*
- *Nieżyjący od 2015 r. poeta Stanisław Pestka, zdążył jeszcze zaznaczyć swoją obecność wśród prozaików tworzących w XXI wieku zbiorem esejów i reportaży W stolęcę chmurników, które koncentrują się przede wszystkim na Nowym Jorku.*
- *W kolejnych artykułach publikowanych na łamach Zrzeszë ich autorzy kładli więc nacisk na podkreślanie odrębności językowej Kaszubów od Polaków oraz rozdzielności tych dwóch etnosów i kultur narodowych (recenzent ma wątpliwości, czy posługiwano się pojęciem „etnosów”, należałoby to zilustrować cytatem)*
- *niezrozumiałe sugestie, np. Nie bez znaczenia była emigracyjna tułaczka polskich twórców doby romantyzmu oraz ich niepewność powodowana brakiem możliwości udostępnienia swoich dzieł, a w szczególności utworów scenicznych, szerokiej opinii społecznej w opuszczonym przez nich kraju (Bizan, Hertz 1959: 143).*
- *„Rodowistô kultura⁷ – to wzejniczny pierwôt i pòspòdlé nôrodnëch zajmów” [Własna kultura – to pierwiastek odrodzenia i punkt wyjścia do sprawy narodowej] (Szymikowski 2010: 144) – zupełnie nie wiadomo, czy to cytat z Rompskiego, Szymikowskiego, in ?*

Nie wiadomo, jaki cel ma przedstawienie w podrozdziale 3.3. *Języka kaszubskiego i jego użytkowników w ujęciu ilościowym.*

⁷ Czy neologizmu *Rodowistô kultura* nie należałoby tłumaczyć jako „kultura rodzima”, nie „własna kultura”?

Bardzo bogata w informacje, przemyślenia i dojrzała warsztatowo jest literacko-ideologiczna biografia Jana Rompskiego i analiza jego twórczości, aczkolwiek recenzent odczuwa wspomniany już wielokroć niedostatek oparcia metodologicznego. Nie wszędzie odnaleźć można dokładniejsze odniesienia do kwestii etniczno-językowych – jak np. we fragmentach opisujących wojenne losy Rompskiego i ich odzwierciedlenia literackie.

Sporadycznie znajdujemy interesujące opisy dotyczące socjolingwistycznych aspektów sytuacji językowej Kaszubów, pojawiają się fakty świadczące o pewnych postawach i ideologiach językowych – brak jednak na ogół ich osadzenia w studiach z tych dziedzin i na te tematy.

Wcześniejszy rozdział IV o *Literaturze kaszubskiej*, nie nowatorsko może, ale kompetentnie zarysowuje problematykę: *Zakresu terminu literatura kaszubska, Rozwoju i znaczenia literatury kaszubskiej, oraz Badań nad literaturą kaszubską*, aczkolwiek powtarzają się tu też fakty i stwierdzenia sformułowane w innych miejscach pracy.

Zakończenie nie wnosi już zbyt wiele nowych przemyśleń, a stanowi właściwie bardziej streszczenie (o którego braku w wersji angielskojęzycznej pisałem już wcześniej) oraz podsumowujące zestawienie opinii innych badaczy (np. nieobecnego w bibliografii tekstu Znamierowskiej-Prüfferowej 1973, tak jak i podręcznika F. Baski-Borzyszkowskiej i W. Myszką 2014) na temat życia, poglądów i działalności artystycznej i społecznej Jana Rompskiego.

Bibliografia właśnie stanowi jeden z najsłabszych warsztatowo elementów pracy: jest niespójna, porządek alfabetyczny często nie jest zachowany, a w obrębie jednego nazwiska/autora panuje chaos chronologiczny (*Ceynowa 2007, Ceynowa 1843, ..., Chrzanowski..., Cholcha..., Czerwiński, Dołowy ..., Ceynowa 2004*), pomieszane są też dzieła zbiorowe i indywidualne danego autora (np. *D. Kalinowskiego, A. Kuik-Kalinowskiej*); pełno mniej istotnych informacji (jak np. redakcja książek autorskich), a brak informacji tak ważnych dla identyfikacji źródła, jak numery stron w publikacjach niesamodzielnych (zbiorowych i czasopismach); nic nie pomaga w tej identyfikacji zamieszczony na czele wykazem wykorzystanych czasopism. Zapis pozycji jest niestaranny: w tytułach polskich

nadmiar wielkich liter, w publikacji niemieckojęzycznej (*Ceynowa 1843*) wielkie i małe litery niezgodne są z oryginałem i niemiecką ortografią. Pozycje bibliograficzne w spisie są nierozpoznawalne w tekście – i odwrotnie – por. odniesienie na str. 41, w bibliografii jako *Breza E., red., 2001*; brak dat publikacji (np. *Rompski J., Dramaty kaszubskie*); w spisie są publikacje niecytowane w tekście (np. *Kleina K., Obracht-Prondzyński C., red., 2012, Kuhn T., 2001, Mistarz R., red., 2007*). Również w przypadkach cytowanych lub odnoszonych w tekście rozprawy źródeł Autor systematycznie nie podaje numerów stron, co właściwie uniemożliwia ich identyfikację, te same informacje powtarzane są zupełnie niepotrzebnie w rozmaitych miejscach – wszystkie te uchybienia stanowczo wymagają gruntownego warsztatowego uzupełnienia, w tekście rozprawy i jej bibliografii. W bibliografii brak też pozycji wymienionych w tekście rozprawy – zarówno bezpośrednio, jak i opisowo⁸, w tym źródeł zawierających omawiane teksty Rompskiego (*Makurat 2013*); trzeba mozolnie szukać innych: np. cytowane w tekście *Lecędło* (czasem jako *Lecędło. Biuletyn II Kongresu Kaszubskiego*) znajduje się w bibliografii jako *Jabłoński A., Pryczkowski E., 1992*⁹ i/lub jako *Szmidtko L., 1992*¹⁰. Błędy pojawiają się również w odniesieniach *Indeksu osób* – losowo podam tu pozycję *Kola Adam F.*, która indeksowana jest do str. 27, podczas gdy odniesienia doń są na str. 25 (o innych błędach w indeksowaniu pisałem już wcześniej – trzy losowo wybrane przypadki pomyłek nakładają do wymogu ponownego uważnego zredagowania *Indeksu*; bardzo jednak zarazem chwali się Autorowi sam fakt umieszczenia takiego indeksu w pracy). Nie ma klucza do skrótów (np. *MPiMKP, SJR*).

⁸ np.* *Miało to miejsce w dwujęzycznym warszawskim piśmie „Jutrzenka. Przegląd słowiański – Дзньница. Словянское обозрѣние”.* Były to dwie impresje na temat obyczajów kaszubskich: *Wilęją Noweho Roku i Szczōdraki. Wydrukowano je po polsku, kaszubsku i po rosyjsku oraz poprzedzono wstępem po polsku i rosyjsku;*

- *Aleksander Labuda w artykule Przez bėlnotã rodów i rodowistã kulturã do odrodzeniã ě wiółgoscė Kaszub polozył nacisk na rozwój kultury.*
- *Już w 1979 r. Krystyna Muza pisała o nim w pracy magisterskiej Portret pisarza i regionalisty kaszubskiego*

⁹ *Jabłoński A., Pryczkowski E., 1992, Równi z równima, z ksãdzã prałatã Francã Gręcã, dziejorzã Honorowgò Komitetu I Kongresu Kaszėbszczegò, rozmówiã A. Jablonszczi i E. Pręczkòwszczi, „Lecędło”, Biuletyn II Kongresu Kaszubskiego, nr 1.*

¹⁰ *Szmidtko L., 1992, Kongres Nadziei?, z Bernardem Szczęsnym rozmawia L. Szmidtko, „Lecędło”, Biuletyn II Kongresu Kaszubskiego, nr 1.*

Uwag recenzenta jest zatem bardzo dużo, nie będę ich tu przedstawiał ponownie – praca z pewnością wymaga poprawek, bowiem odwołując się do sformułowań (art.13.1.) USTAWY z dnia 14 marca 2003 roku O STOPNIACH NAUKOWYCH I TYTULE NAUKOWYM ORAZ O STOPNIACH I TYTULE W ZAKRESIE SZTUKI, stwierdzam podsumowując:

Rozprawa doktorska stanowi oryginalne rozwiązanie problemu naukowego, jednak - w stanie obecnym - nie wykazuje ogólnej wiedzy teoretycznej Kandydata w dyscyplinie językoznawstwo oraz – w stanie obecnym – jeszcze nie wykazuje umiejętności samodzielnego prowadzenia pracy naukowej.

Proponuję zatem, powołując się na § 6.6 ROZPORZĄDZENIA MINISTRA NAUKI I SZKOLNICTWA WYŻSZEGO z dnia 19 stycznia 2018 r. W SPRAWIE SZCZEGÓLOWEGO TRYBU I WARUNKÓW PRZEPROWADZANIA CZYNNOŚCI W PRZEWODZIE DOKTORSKIM, W POSTĘPOWANIU HABILITACYJNYM ORAZ W POSTĘPOWANIU O NADANIE TYTUŁU PROFESORA, **uzupełnienie oraz poprawienie rozprawy doktorskiej** w oparciu o przedstawione w niniejszej recenzji wnioski.

Tomasz Wicherkiewicz